

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus de Conscientia, de Legibus, de Peccatis, de Virtutibus
Theologicis, de Religione, & Beneficiis. Adjunctis in hac editione
Propositionibus ad hanc usque proscriptis

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, 1734

VD18 90392140

Q. 2. Quid potest statuere Lex humana?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40986

regionibus, quarum non est Dominus Jure feudi, vel alio titulo; & sic regiones illæ non tenentur legibus Justiniani, aut aliis imperatoriis, nisi eas adoptaverit supremus Princeps, vel consuetudo.

3. Nemo potest ferre leges contrarias legibus sui Superioris. Quia potestas inferioris non prævalet, imò subest potestati superioris. Sic Episcopus non potest ferre leges contra jus commune, vel legem Papæ.

Q. 2. *Quid potest statuere Lex humana?*

Resp. I. Non potest quidquam statuere contra legem divinam, sive naturalem, sive merè positivam. Nam potestas humana est subordinata potestati, ac voluntati Dei, & inferior non potest derogare juri superioris, quò spectat illud Act 5. *Obedire oportet Deo magis, quàm hominibus.*

Resp. II. Homines possunt multa præcipere, vetare, aut irritare, quæ nec lege naturali, nec positivâ divinâ præcepta, vel vetita, aut irrita sunt. Constat 1. Ex præxi, nam multa legibus humanis statuuntur, quæ lege divina naturali, aut positivâ sic statuta non sunt; quæque suppositâ lege humanâ obligant, ex lege divina naturali, & positivâ generaliter præcipiente, ut subditi justis superiorum præceptis obtemperent. 2. Quia legislator humanus habet

potestatem legibus statuendi ea, quæ ad bonum commune expediunt: potestas enim legislativa hominibus concessa, tanta est, quantam postulat bonum commune, propter quod datur: nam (ut ait S. Thom. 1. 2. q. 95. a. 3.) *Unius cujusque rei, quæ est propter finem, necesse est, quòd forma determinetur secundùm proportionem ad finem.* At multa ad bonum commune expediunt, quæ nullâ lege divinâ statuta, ac determinata sunt. 3. Aliàs non extaret potestas verè legislativa humana, sed tantùm potestas declarativa, vel determinativa Juris Divini.

Resp. III. Legislator humanus non potest omnibus quoslibet virtutum actus etiam heroicos præcipere, nisi bonum commune aliquem ejusmodi actum exigeret. Quia Lex humana debet esse accommodata hominum conditioni, & verè moraliter possibilis toti communitati, aut saltem majori parti illius. At exercere quoslibet actus virtutum non est hujusmodi, hoc enim paucorum est, ac perfectorum. Ergo. *Maj.* constat, nam Lex humana debet esse utilis bono communi, ad quod ordinatur: at non erit talis, si non sit accommodata hominum conditioni, & moraliter possibilis majori saltem parti communitatis; nam Lex moraliter impossibilis à paucis observaretur, ac proinde esset in ruinam majori parti eam transgredienti: sicque

que posita hac lege major pars subditorum peior évaderet.

Hoc tamen non debet intelligi de legibus, quæ possunt ferri ex aliqua hypothese voluntaria : sic enim Ecclesia præcipit castitatem perpetuam iis, qui Sacros Ordines suscipere volunt. Sic etiam ex hypothese delicti gravis imponi possunt graves poenæ. Item nec de Regulis Religiosorum ex amore perfectionis spontè susceptis.

Resp. IV. Legislatores humani potest omnibus præcipere actus illos virtutum, qui ad bonum commune expediunt, & ordinariæ facultati communitatis accommodati sunt; & potest prohibere illos actus vitiorum, qui bono communi noxii sunt, & cum morali utilitate Reip. coërceri, ac puniri possunt. Nam potestas ferendi leges hominibus data tantam habet latitudinem, quantam postulat bonum commune, propter quod datur: finis enim est mensura eorum, quæ sunt, & requiruntur ad finem. Cum autem non sit idem finis potestatis ecclesiasticæ, & civilis, unaquæque potest solùm præcipere actus virtutum illarum, quæ suo fini accommodatæ sunt.

Resp. V. Superior habet potestatem obligandi subditos in omni casu, in quo judicat se posse obligare, quamdiu non est evidens eum falli sic judicando. Nam bonum commune, & recta gubernatio postulat,

lat, ut hanc potestatem habeat. Alioqui magna daretur subditis licentia Superiorum jussa abnuendi: quod multum obesset rectæ eorum gubernationi, & bono communi.

Q. 3. An Lex humana potest præcipere actus internos?

Resp. I. Lex humana potest præcipere actus internos necessarios, ut actus externi sint in tali specie morali, puta contractus, juramenti, Sacramenti, Orationis, &c. Ita *communiter*. Quia 1. Ecclesia habet potestatem præcipiendi actus externos, qui necessarii sunt, aut valdè expediunt ad rectam gubernationem, bonum commune Ecclesiæ, & cultum Dei convenientem. At actus externi in tali specie morali constituti, tales sunt. Ergo Ecclesia potest ejusmodi actus externos præcipere. Ergo potest etiam præcipere actus internos necessarios, ut illi actus externi sint in tali specie: nam qui potest præcipere aliquid, potest etiam præcipere id omne, sine quo illud esse nequit, alioqui non haberet veram, & efficacem potestatem illud præcipiendi. 2. Ecclesia potest præcipere Sacerdoti, ut verè sacrificet, baptizet, &c. Fidelibus, ut verè orent, contrahant, jurent, voveant, &c. Nam hi actus sunt necessarii, vel valdè expediunt ad bonum commune Ecclesiæ, cultumque in ea debitum.